

Open House Praha na Právech: návštěvníky zaujala hlavně cvičná soudní síň

14.5.2025 - Sojková Machoň | Právnická fakulta UK

Návrhy architektů Jana Kotěry a Ladislava Machoně, pohnuté události 17. listopadu 1939 i zánovní soudní síň ve čtvrtém patře: o tom všem se dozvěděli a prohlédli si účastníci letošního ročníku Open House Praha. Právnická fakulta se festivalu účastnila během jeho jedenáctileté historie podruhé. Letošní akci výrazně ovlivnila atmosféra probíhající rekonstrukce - byla to pro veřejnost poslední příležitost prohlédnout si budovu, než ji v polovině června na dva roky zahalí lešení. Návštěvníky v úterní odpoledne provázeli Kateřina Balarinová z oddělení strategického rozvoje a student Martin Chmela.

Prohlídka původně novoklasicistní památky začínala v atriu, kterému nikdo na fakultě neřekne jinak než bazén. Zde se účastníci dozvěděli vše podstatné o historii a složitých peripetiích při vzniku projektu a jeho následné realizaci, kterou ovlivnila nejprve nelibost následníka rakousko-uherského trůnu Ferdinanda d'Este, a potom dokonce úplně přerušila první světová válka. *„Smlouvu nakonec Kotěra podepsal až v roce 1923, tedy měsíc před svou smrtí. Realizace se poté ujal jeho žák a spolupracovník architekt Ladislav Machoň, který byl zároveň nucen projekt v návaznosti na technické i finanční problémy dílčím způsobem přepracovat, a stavbu mezi roky 1924 a 1931 řídit,”* uvedla prohlídku Kateřina Balarinová.

Rozpočet na stavbu budovy se během realizace neustále osekával, na což musel Machoň reagovat. Nakonec tak sešlo od téměř všech prvků umělecké výzdoby, mezi které patřily třeba reliéfy Jaroslava Horejce z různých období českých dějin pro atrium fakulty, šest soch nejvýznamnějších českých právníků od Otokara Španiela na průčelí budovy nebo malba Maxe Švabinského v největší místnosti, určené původně i pro promoce, Collegiu Maximu.

Potom si lidé prohlédli velké učebny, kde se dochovalo původní vybavení fakulty; za všechny jmenujme právě Collegium Maximum, místnost č. 300, takzvaný amfiteátr nebo nově zrekonstruovanou učebnu č. 120, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet, jak *“pohodlně”* se sedí v původních dřevěných lavicích, a naopak obdivovat citlivě zakomponované moderní technologie včetně prokognitivního osvětlení simulujícího v tmavších zimních dnech denní světlo. A nemohla samozřejmě chybět ani jízda stále funkčním páternosterem, jehož původní kabinky jsou vystaveny ve třetím patře, hned vedle sochy patrona všech právníků, sv. Iva.

V místnosti č. 220 si lidé prohlédli dosud znatelné obrysy zamalované říšské orlice, která odkazuje k období okupace, kdy v budově fakulty sídlilo velitelství Zbraní SS pro Čechy a Moravu.

Průvodci tu přečetli úryvek z pamětí studenta fakulty, který vyličil události ze 17. listopadu 1939, tedy dne, kdy byly na tři roky dekretem říšského protektora Konstantina von Neuratha uzavřeny všechny české vysoké školy:

„Venku před fakultou začala brzdit nákladní auta, začaly se ozývat německé povely a dupot okovaných bot. Běželi jsme se s kolegy podívat dolů do haly, kde stál rektor univerzity Karlovy Bedřich Hrozný a děkan doktor Wenig proti několika desítkám ozbrojených mužů, kteří vbíhali do budovy, kde začali zatýkat studenty. Profesor Hrozný na ně zařval: „Halt und sofort hinaus! Hinaus! Der Kommandant soll bei mir melden!” Vojáci se zastavili a poslali pro svého velitele. Profesor Hrozný na něj čekal už před vchodem do budovy na schodech. Vysoký, v černých šatech, ruce založené na prsou, důstojný jako univerzita sama. Dokonalou vídeňskou němčinou pronesl: „Jsem

rektor Univerzity Karlovy. A vy stojíte na akademické půdě. Podle všech platných zákonů sem nesmí nikdo vstoupit bez mého svolení. Ani policie, ani vojsko. Jste vojáci, pánové, a jako takoví musíte ctít zákony. Odejděte!” Důstojník zasalutoval a vojáci skutečně odešli. Když se za několik hodin vrátili s povolením ke vstupu a dekretem o uzavření vysokých škol, nenašli na právnické fakultě už nikoho.”

Provázející student práv Martin Chmela ze svých zkušeností povyprávěl o vzrůstajícím důrazu na výuku v seminářích s menším počtem studentů, kde se méně poslouchá a více diskutuje. Právě kvůli tomu se ve čtvrtém patře fakulty, ve kterém se původně nacházelo pouze technické zázemí, mezi roky 2004-2007 vybudovaly menší učebny a také televizní studio, kde se během éry covidu živě vysílaly a předtáčely přednášky pro online výuku. Zde návštěvníky zaujala především cvičná soudní síň a místnost pro utajeného svědka za speciálním zrcadlem, pomocí kterého svědek vidí do soudní síně, ale nikdo nevidí jeho. *“Studenti si tady mohou vyzkoušet různé role, od soudce přes žalobce a obhájce až po svědka. Nacvičují si taky dovednosti pro různé mezinárodní soutěže, ve kterých fakultu úspěšně reprezentují,”* prozradil Chmela.

Návštěvníci si také nemohli nevšimnout lešení na dvoře fakulty a probíhající výměny oken. Padaly dotazy na rekonstrukci budovy, o které fakulta informuje jak v bazénu, tak prostřednictvím bannerů odkazujících na sbírku na platformě **Darujme.cz**, na kterou upozorňovalo ve vstupní hale i **video** s děkanem fakulty Radimem Boháčem. *“Rádi přispějeme, naše dcera studuje architekturu, je ve druhém ročníku,”* přislíbila dar jedna z účastnic druhé prohlídky.

Příspěť na novou fasádu a okna můžete na platformě **Darujme.cz** i vy. Předem děkujeme. Pokud vás historie budovy Právnické fakulty UK zajímá podrobněji, poslechněte si rozhovor s historikem architektury **Michalem Patrným** v **podcastu zPráva**.

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/open-house-praha-na-pravech-navstevniky-zaujala-hlavne-cvicna-soudni-sin>